

HAYÂ VE LİBAS-I HAYÂ KAVRAMLARI

الْحَمْدُ لِلَّهِ، ثُمَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَىٰ أَجْنِحَةٍ مِّثْنِي
وَتُلْتَّ وَرُبَاعٌ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۱) مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا
مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۲)

نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. وَنَشْهَدُ
أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَحَبِيبُهُ وَرَسُولُهُ.

اللهم فصل وسلم وبارك على هذا النبي الكريم
والرسول السيد السندي العظيم ذي القلب الرحيم
سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. صلاةً وسلاماً
دائمين متلازمين إلى يوم الدين وسلم تسليمًا
كثيرًا.

أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي الْعَاصِيَةَ
بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ. إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ
هُم مُّحْسِنُونَ.

قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي كَلَامِهِ الْحَكِيمِ.

استعيذ بالله:

وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ^١

صدق الله العظيم.

وقال نبينا صلى الله تعالى عليه و سلم:
إِذَا رَأَيْتَ مِنْ أَخِيكَ ثَلَاثَ خِصَالٍ فَارْجُهُ: الْحَيَاءُ،
وَالْأَمَانَةُ، وَالصِّدْقُ، وَإِذَا لَمْ تَرَهُنَّ فَلَا تَرْجُهُ.

صدق رسول الله فى ما قال.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

¹ 3/Âl-i İmrân, 133.

a. Nezâfet: İç Ve Dış Temizlik

Hacdan dönüşümde size kısa da olsa Medine-i Münevvere'de gördüğüm bir levhayı arz etmiştim. İnşallah hatırınızdadır, ki;

النظافة وحسن الخلق اعظم كمال الايمان

en-Nezâfetü ve husnü'l-hulki a'zamü kemâle'l-îmâni.

“Nezâfet ve husnü'l-hulk imanın kemalinin en yüksek tabakalarındandır.”

Nezâfeti biz daima yanlış anlamaktayız; üstlerimizin başlarımızın, evimizin vesairemizin gayet temiz, güzel olması, bu bizim nezâfetimizden ileri geliyormuş gibi zannederiz. Bu nezâfet umumidir, hıristiyanlar [bu konuda] belki bizden daha ileri gidebilmişlerdir de. Matlup olan nezâfet bu nezâfet değildir. Bunu tabi hepimizin yapması lazımdır. Pisliği kimse sevmez. Pislik iyi bir şey değildir.

Fakat matlup olan temizlik dış temizlik değildir, iç temizliğidir. Çünkü dış insanların gözünün gördüğü şeylerdir, yani dışı insanlar görür. Biz insanlara karşı süsleniriz, insanların ayıplamasından çekiniriz biz kendimiz, onun

için kendimize lazım gelen nezâfeti, nezâketi yapmaya çalışırız. Ama iç âleminin, iç âlemine göz eden, iç âlemine bakan, içi kontrolü altında bulunduran Allahu *celle ve alâ'*dır. Biz insanlardan uzak olduğumuz zamanlar çok olur. Evimizde oturduğumuz vakitte bizi kimse görmez. Yalnız kaldığımız zamanlar bizi kimse görmez. Geceleri bizi kimse görmez. Fakat Allahu *celle ve alâ'*nın nazarından gâib olduğumuz bir an yoktur.

Bir an ne zaman olur?

Ölüm dakikasında olur. Balık sudan ayrıldığı vakitte nasıl ölüyor, biz de Allahu *celle ve alâ'*nın nazarından gaybolduğumuz an ölüm bize yetişmiştir. Binâenaleyh insan asıl nezâfeti iç âleminde yapması lazımdır. Herkesin değil kendisini yaratan Hâlık-ı zülcelâlin nazarındaki pis huyları [temizlemesi lazım.] İç âlemi demek pis huylar, kötü ahlâklar, çirkinlikler [demektir]. Başta kibir, hased, riya, hırs, buğuz, zulüm, emsali... Belki biz dış günahlara deriz ki içte zina, hırsızlık, içki vesaire günahlar dışta, dış âleminde herkes görür ki bu adam sarhoştur, bu adam kâtildir, bu adam hırsızdır, şudur, budur der herkes...

Ve, "Bu bana denmesin." diyerekten korkar, belki kaçar, çekinir yapmaz. Fakat iç âleminde bir kibir denilen bir şey var ya; gururlanma, büyüklenme, üstünlenme şeyler.

Bunu hiç sayarız biz değil mi?

Fakat bundan zerre miktar insanda bulunursa onun cennette girmeyeceğini söylemiş Efendimiz.

«لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ

كِبْرٍ.»

Lâ yedhulü'l-cennete men kâne fî kalbi-hi miskâlu zerretin min kibrin.

Miskâl-i zerre, yani gayet ufak.

Sonra hasedi hiç saymayız değil mi?

Hased ne olacak, günah mıdır sanki?

Ama;

«الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ.»

el-Hâsedü ye'külü'l-hasenâti kemâ te'külü'n-nâru'l-hatabe.

"Hased; iyilikleri, sevapları öyle yer ki ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi onun defter-i âmâlinde hasenât diye bir şey kalmaz."

Bir tanecik işte size söylediğim.

Onun için iç âlemi dış âleminden daha mühim ve daha ehemmiyetlidir.

Onun için hepimize lazım olan iç âlemini gözetlemek, oraya kötü ahlâkı daha mini minicikken koymamaya, yetiştirmemeye çalışmak hepimizin vazifesi. Babanın vazifesi, evladına da dikkat, kendisi de mücâhede edecek, nefsini böyle ıslah etmeye çalışacak.

Onun için şu Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in buyruğuna bakınız. İnsanlara ne güzel bir derstir bu. Herkes cemiyet hayatında birbiriyle görüşmek, tanışmak, bilişmek mecburiyetinde ve zaruretindedir.

“Bundan dolayı sen kendine bir dost, bir arkadaş bulmak istediğin vakitte o arkadaşının üç hasletine dikkat et.”

Çok değil, üç hasletine dikkat et.

“Onda o üç hasleti görürsen onu kendine dost edin.”

Onunla görüş, konuş, derdini ona anlat, meşveret et. Menfaat bulursun ondan, hayır olur sana.

Çok söylemedi Efendimiz, üç şey söyledi;

“Birisi hayâ.”

el-Hayâü ve'l-emânetü ve's-sıdku.

Birçok huylar var, yetmiş müteceviz. Fakat kök olarak Cenâb-ı Peygamber şu üç şeyi söyledi. Bu üçü bir insanda bulunursa mıknatıs gibi ötekileri çeker getirir kendisine. Nasıl mıknatıs başkalarını etrafına topluyor, bu üç huy bir adamda bulundu mu diğer iyi huyları da cezb eder, çeker; netice itibariyle o adam tekemmül eder, iyi bir adam olur, etrafına da hayırlı olur, kendine de hayırlı olur, müttakîlerden olur, her şeyden olur.

Onlardan birincisi, hayâ olarak söyledi Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*. Hayâ en mühim bir şeydir, en mühim nimettir. Hayâ olmadı mı hayvandan farkı olmaz insanın. Hayvan malum her çirkinliği yapar. Çünkü şuur yok, günahı yok onun için. Hayvan! Ve düşünmez âkıbetini. Binâenaleyh insan hayasızlık derekesine düştü müydü, onunla beraber oluverir.

Allah esirgesin!

Onun için Efendimiz ilk önce *el-hayâ* dedi.

Bunu, diğer bir hadiste diyor ki;

«إِذَا لَمْ تَسْتَحْيِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ.»

İzâ lem testahyi fe'sna' mâ şî'te.

“Bir kere hayasızlığı ele aldı mı ne istersen yap artık.”

Çekinmiyor hiçbir şeyden. Çünkü kök elden gitti.

İnsanın kalbi öldükten sonra neye yarar artık?

Kalbi gitmiş bir insan, eh neyi yapabilirse kârı odur yani. Binâenaleyh hayâsı elinden gitmiş olan insanı Efendimiz insan yerine koymamış, saymamış; “Ne istersen onu yap!” diyor.

Fe'sna' mâ şî'te. “Serbestsin, ne yaparsan yap!”

Bu çok mühim bir derstir.

Onun için İslâm'ı tarifte;

الإِسْلَامُ عُرْيَانٌ، فَلِبَاسُهُ الْحَيَاءُ

el-İslâmü uryânün fe-libâsühü el-hayâü.

el-İslâmü uryânün. “İslâm haddizâtında çıplaktır.”

Mesela insan anasından doğduğu vakitte nasıl çıplaksa, İslâm da böyle çıplaktır. Nasıl

insanı giydireyorlar, kuşatıyorlar bir insan kılığına giriyor insan.

Şimdi soyuna bilir miyiz?

Soyunamayız. Çünkü edebe muhaliftir, hayâmıza uygun değildir. Yapamayız o çirkinliği.

Binânealeyh;

Fe-libâsühû el-hayâü.

Bizim libasımız bu olduğu gibi soğuktan korur, sıcaktan korur, ayıplardan da korur bizi, ayıplarımızı da örter. Onun için bu libas bize lazım! Bu libas bize nasıl lazımsa hayâ da herkese böyle lazımdır. Çünkü İslâm'ın esbabı hayâdır. Hayâ esbabını sırtından atmış bir insan, çırıl çıplak sokakta gezen, gerek erkek gerek kadın, nasıl herkesin nefretine muciptir. Herkes ona ya deli der ya ne derse der. Ona insan nazarıyla bakmaz, çünkü esbabını soyunmuş.

Binâenaleyh İslam'ın esbabı hayâdır, hayâ libasından soyunan insan da;

Fe'sna' mâ şî'te. "Ne yaparsa yap artık! Senin [insan olarak] yerin yok yeryüzünde!"

Onun için İslâm'ın ibtidâsı ve intihâsı hayâya bağlıdır. İbtidâsı da intihâsı da

hayâsına bağlıdır. Hayâ ile insan tekemmül eder. İnsanın tekemmülüne sebep, ilk evvel hayâdır.

b. Hayâ: İçsel Mahremiyet Ve İslâm'ın Esası

Hayâ insanlara iyi işleri işlemeyi, kötü işlerden de korkup kaçmayı emreder. Hayâ içte bir kuvvet ki; o kuvvet insanlara iyilikleri emreder, kötülüklerden de kaçmayı emreder. Hayânın dışta bir görünüş şekli yok ama alâmetleri vardır. Alâmetleri, mesela insan hayâsı oldu muydu, senden benden hayâ edersin başka. Asıl hayâ Allah'tan. Rızkı veren O, hayatı veren O, göze görme nimetini veren O, kulağa işitme nimetini veren O, dile söyleme kudretini veren O. Yemeklerimizi hazmedip bize neşv ü nemâ kuvvetini veren yine O. Bize idrak, şuur kuvvetlerini veren yine O. Bu kadar nimeti bize bahşetmişken onun emrine imtisal etmeyip inkiyat etmek hayâsızlığın birinci levhası, birinci numarasıdır.

Hayâ evvela insanı Allah'a kulluğa çağırır. Seni yaratan, var eden, yokluktan her şeyi yaratan Hazreti Allah *celle ve alâ*'ya

inkiyade insanları sevk eden ilk evvelki kudret; hayâ kudretidir. Hayâ kudreti insanlardan çıkınca insan o zaman işte hayatında serbest olur, nasıl isterse öyle yaşar. Onun da âhiretteki yerini Allah bilir artık.

Onun için;

el-İslâmü uryânün fe-libâsühû el-hayâü.

Esbabın çeşidi var. Biz bir parçası ile de örtünsek örter bizi. Fakat bu esbabın bir de ziynet kısmı var ki cemiyetine göre giyinmek; şerefine, mevkine göre giyinmek; o da insanlara ayrıca bir vazifedir. Buna biz ziynet tâbir ederiz.

[اوزينته الوفاء]

"İslâm'ın ziyneti de." *el-Vefâü.* "Ahdine vefâdır."

Ahdine vefâ etmeyen insanın hiç kıymeti yoktur. Ziynetsiz bir insandır, ziynetsiz bir adamdır.

Diğer bir hadiste görmüştüm ki Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri insanlara üç esası üzerinde durmuş:

"Birisi emanet, birisi de söze riayet."

İnsanlar emanete riayet ettikleri müddetçe ve verdikleri sözlerde durdukça onlar saâdetle yaşarlar. Her şeyleri hayır olur, bereketli ömür sürerler. Cemiyetleri de bereketli olur, kalplerinin hayâsı da bereketli olur. Yaşayışları da tatlı olur, ölümleri de tatlı olur. Bu iki nimetten ne zaman ki mahrum olurlarsa kalplerinde, cemiyetlerinde, hayatlarında daima perişanlık olur.

İkincisi vefâ; ahde vefâ ve emanet...

Burada da Efendimiz bize tavsiyesinde ikincisi emanet demişti;

Ki, emanet dindir kardeşim!

Bizim ona hiç riayetimiz yoktur. Dinimiz bize emanettir, vücudumuz emanettir, kitabımız emanettir, camimiz emanettir, memleketimiz emanettir, herşeyimiz emanettir. Namazlarımız, oruçlarımız nasıl bize emanet ise, çoluk çocuğumuz da bize emanettir. Bu emanât-ı ilâhîyeyi hüsn ü idâre ile güzel, Müslümanlığa yakışır bir şekilde yetiştirmek vazifelerimizin başında gelir. Yalnız onları yedirip, içirip böyle kocaman bir adam yapmak değil hüner; onları cemiyete layık, İslâm'a layık bir evlat olarak yetiştirmenin

çarelerini arayıp bulmak da anne ve babaların vazifelerinin başında gelir. Ekmeğini nasıl düşünüyorsa onun istikbalini de, dininin istikbalini de düşünmesi üzerine vaciptir.

Men lâ îmânete lehû lâ dîne lehû. Men lâ ahde lehû lâ dîne lehû.

“Ahdinde durmayanın, sözünde durmayanın, emanete riayet etmeyenin dini kemalde değildir.” Kemali olmayan bir şeyin kavununu da yemiyorsun, kemalde olmayınca karpuzunu nu da yemiyorsun. Fasulyesini de yemiyorsun, çünkü olgun değil, olmamış.

Buna iltifat etmiyorsun, onun iyisini arıyorsun da aziz kardeş! “Olgun mu?” diyorsun onu arıyorsun, seçiyorsun da; insana lazım olacak en güzel huyları kendin ve çocukların için niçin seçmezsin, aramazsın?

Bu kadar da kafamız boş mudur acaba bizim?!

Allah bizim kafamızı cevherlerle doldurmuş iken onu yerinde harcamamak da bir bedbahtlıktır!

[أومروته العمل الصالح]

Onun için, “İslâm’ın ziyneti, vefâ; İslâm’ın mürüvveti de [salih ameldir.]”

Mürüvvet o da içte bir kuvvettir ki insanı âmâl-i saliha ve güzel, cemil olan şeylere sevkedecek içerden gelen kuvvet ve kudrettir. O da imanın kuvvet ve kudretidir. Öyle yetiştirilmiş onları meydana çıkarır, daima hayırlara koşar, daima yardımlara koşar, daima cemiyetinin inkişâfına hizmet eder; çekinmez, korkmaz, sakınmaz.

[او عماده الورع]

Dinin bir de imâdı var, direği var. Direk, nasıl bu kubbelerin direkleri var, evlerimizin direkleri var, dinin de direği var. Dinin direği ise;

el-Veraü imâmü’ d-dîni.

İttikâ; haramlardan korkmak ve kaçınmak. Verâ; şubuhattan kaçınmak. Şüpheli bir şeyden kaçınmaya verâ diyorlar. Ne onun kazancına iştirak eder, ne de öyle bir şüpheli lokmayı ağzına atar.

Mesela Arabistan’da bulunduğumuz vakitte oraya bir çok tavuklar gelmiş. Şimdi bizde aşçılarımızın cehaletinden bir şey âdeti

de var. Tavuđu keser, onu kolay yolmak için kaynar suya, içinin pisliğiyle batırır. O içinin pisliği tabiatıyla o kaynar suyun tesiri ile bütün etlere bulaşır. Onu kolaylıkla yolar sana verir. Biz de getirir evimizde kemâl-i âfiyetle yeriz. Halbuki bize düşen, bir tavuğu kesmesi ne olacak! Onu diri al, hayvanı rahatça evinde güzelce besmeleyle kes. Ondan sonra evinde hanım da onu güzelce yolsun, temizlesin, içinini temizlesin, ondan sonra tenceresine koysun. Tatlı tatlı, helal helal, güzel güzel ye. O yenen yemekten vücuda fayda olur, vücuda fayda olduğu gibi ondan güzel ahlâklar türer. Haram lokmalarla iyi ahlâk yetişmez insanda.

Onun İçin Hasan-ı Basri hazretlerini bir sofraya davet etmişler de, bakmış sofraya bir türlü eli gitmiyor. Tutuyor elini bir kuvvet, gidemiyor eli. Demiş;

“Bu sofrada helal lokma yok; karışık, bir şüphe var, elim gitmiyor.”

Allahu Teâlâ'nın himayesine mazhar sevgililer bunlar.

Birisi yine, sofraya geldiđi vakitte orada gözünün önüne çirkin mahluklar gelir. Ondan

“Bu yemekte şüphe var.” diyerekten anlarmış ki o da elini öylece uzatmazmış.

Bazen şüphe ile yuttukları olursa onları da parmaklarını sokarak kusarlar, onu mide-lerinde saklamazlarmış.

Bu büyüklerimizdeki kemali iman böyleydi. Onun için onlar, düşman denildiği vakitte onların gözlerinde sinek kadar görünmezdi. Sinek kadar görünmezdi; korkuları yok, çünkü Allah’a itimatları var. Biliyorlar ki Allah’ın dediğinden başkası olmaz.

Onun için aziz ve muhterem kardeş!

Müslümanlığın şu üç esasına çok dikkat et ve ehemmiyet ver ki; birisi hayâ, ikincisi emanete riayet. Hangi emanet olursa olsun; gerek komşunun sana verdiği beş on kuruş, beş on lira ve gerekse böyle dinî, ahlâkî emanetler, cemiyet emanetleri... Bunların hepsi bizim vazifelerimizin içindedir.

Üçüncüsü de sıdktır ama bu sıdk çok uzunca, onu başka bir derste tarif edelim.

Allah cümlemizi affetsin, mağfiret etsin.

Allahu Teâlâ;

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ

الصَّادِقِينَ﴾

*Yâ eyyühellezîne âmenû'ttekûllâhe ve kûnû mea's-sâdikîn*² diye bize emir veriyor.

“Sen sâdıklardan olamazsan da hiç olamazsa sâdıklarla beraber ol!” diyor Allah!

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* de bak, dedi ki;

“Üç kökün birisi de sadâkattir.”

Bir, sözün de sadâkat; harekâtında sadâkat, iki. Bunlar hep büyük büyük mazharîyetlerdir, insanların inkişâfına sebeptir. Bir insan sabahlara kadar tesbih çekebilir, sabahlara kadar namaz kılabilir, günlerce de oruç tutabilir fakat şu üç esastan ârî olduğu vakitte hepsi hebâen mensûrdur. Belki sevap verirler ama tekemmülüne doğru hiç gidemez, olduğu yerde sayar durur.

Onun için hayâya, emanete ve sıdka son derece önem vererekten gerek çocuklarımızın üzerinde hassasiyetle durarak, onlara yalanı öğretmemek, yalanı tanıtmamak, dai-

² 9/Tevbe, 119.

ma onları doğru üzerine alıştırmak [gerekir]. Doğrudan ne kadar zarar gelirse gelsin, doğru söyle Allahu Teâlâ seni utandırmaz. Yalandan sana ne kadar fayda gelirse gelsin, yalanı terk et; Allahu Teâlâ yardımcın olur. Yalanla insanın işi katiyen ileri gitmez. "Yalancının mumu yatsıya kadar yanar!" dedikleri hepimizin mâlumunu olan birşeydir.

Cenâb-ı Hak hepimizi affetsin. Tevfikatı samadaniyesine mazhar eylesin. Hayâ, emanet, sıdk, emsali olan güzel huylarla, ahlakla içimizi dışımızı tezyin buyursun.

أَلَا إِنَّ أَحْسَنَ الْكَلَامِ وَأَبْلَغَ النِّظَامِ كَلَامُ اللَّهِ الْمَلِكِ
الْعَزِيزِ الْعَلَامِ * كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي
الْكَلَامِ * وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ .

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .

...

الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدَ الْكَامِلِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ * تَعْظِيمًا
لِنَبِيِّهِ وَتَكْرِيمًا لِفَخَامَةِ شَانِ شَرَفِ صَفِيَّهِ . فَقَالَ
عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَائِلٍ مُخْبِرًا وَأَمِيرًا * إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ
يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ ... وَبَارِكْ عَلَى ...
سَيِّدِنَا أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعُثْمَانَ وَعَلِيٍّ وَعَلَى ...
بَقِيَّةِ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ رِضْوَانُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ
أَجْمَعِينَ .

...

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَائِي ذِي الْقُرْبَى
وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ
3 لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ .

³ 16/Nahl, 90.

أذْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا اللَّهَ يَزِدْكُمْ
وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ يَغْفِرَ لَكُمْ.
4 وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

⁴ 29/Ankebût, 45.